

Дмитро АРСЕНИЧ

РОЗСИПАНИЙ МАК

Поетичні мініатюри

“Лисаний Камінь”

Косів

2012

ББК 84.4 УКР 6-5

А - 85

Арсенич Д.М.

А 85 **Розсипаний мак.** Поетичні мініатюри/Арсенич – Косів: Писаний Камінь, 2012 – 72 с.

ISBN 978-966-8519-74-1

“Розсипаний мак” – книжка мініатюр. У найлаконічнішій формі автор говорить про високе і вагоме у нашому житті.

Інколи два рядки вміщують в собі надзвичайно багато.

ББК 84.4 УКР 6-5

© Д.М. Арсенич, 2012

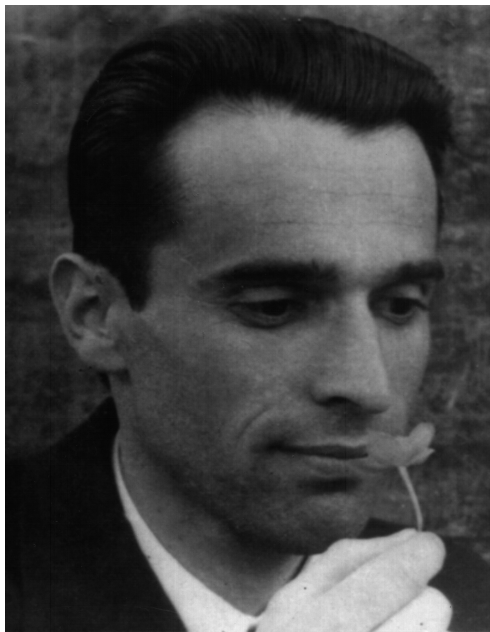
© Видавництво

ISBN 978-966-8519-74-1

«Писаний Камінь», 2012

ЗМІСТ

Читаючи мініатюри Дмитра Арсенича.....	5
Образки.....	13
Мачинки.....	21
У дзеркалі хоку	29
Пелюстки двоцвіту.....	45

ЧИТАЮЧИ МІНІАТЮРИ ДМИТРА АРСЕНИЧА...

“Розсипаний мак” – книжка мініатюр, яка принесе вдумливому читачеві справжню насолоду, адже введе його у безмежний всесвіт людського “я”, заставить пережити хвилювання від дотику до найсокровенніших почуттів, а отже – відкриє й особистість автора, його симпатії, улюблені мотиви, образи, теми.

У цій збірці – краса батьківського краю, біль за майбутнє України, невеселі роздуми про сучасність, відповідальність перед часом.

А ще – світлі пейзажі, високі поривання. І музика слова.

Зі змісту книги мимовільно висновуються дві неспростовні думки: справжня духовність є основою внутрішньої свободи, справжня інтелігентність – це передовсім чесність.

Дмитро Арсенич завжди намагався так жити – мати лише себе, і світ, і свою совість. Фальш завжди вловлював і вловлює в зародку (її, на превеликий жаль, ще вдосталь вистачає на всіх).

У збірці немало творів соціальної тематики. Автор задається різними питаннями, зокрема і природи влади:

Отож помалу прозріваємо:
Не ті взяли до рук кермо.
Таке страшне безвладдя маємо,
Що знов затягне нас в ярмо.

Визначальною для поета є думка про те, що влада повинна сповідувати моральні цінності. Однак у суспільстві відбулися серйозні зміщення, що може обернутися непоправним.

Страждає навіть ціла нація,
Якщо у неї аберація, –

констатує Д.Арсенич. Не приймаючи конформізму, він робить різкі і невітні висновки:

Лиш багато чванства і хвали:
“Наші предки козаки були!”
Але жодний щось не бовкне рот,
На який звелися ми народ.

Поет переконаний, що суспільство, яке не усвідомлює власної національної ідентичності, не здатне до саморозвитку. Соціальна демагогія, лицемірство в суспільних справах призводять до свавілля, насильства, виродження особистості, руйнування культури:

Раби, кріпосники, плебеї.
Кретини, виродки, пігмеї.
Злам душ, занепад цілих націй –
Такі шляхи цивілізацій.

Дмитро Арсенич, однак, усвідомлюючи минущість суспільних формацій та короткотривалість владних “еліт”, звертає свого читача до речей інших – світу, створеного Богом. Могутнього. Вічного. Таємничого. Такого, що постійно змінюється, схиляє до роздумів, заставляє радіти і печалитися, хвилюватися і відпочивати серцем.

Стільки сонця! Стільки тіней!
Літо. Річка. Дітвора.
Мерехтіння. Хлюпотіння.
Кольорів і звуків гра!

Сонце, світло – ключові поняття в поезіях Дмитра Арсенича. Світло у нього – символ гідності. Без внутрішнього світла, вважає поет, немає людини мислячої, здатної розуміти хід історії, виконувати своє покликання, здійснювати особисту волю, відчувати природу.

Світло душі. Світло очей. Світло далеких зір... Світло для Арсенича – це чистота серця, високість почуттів.

Іноді хочеться втекти від болючого теперішнього у роздуми про вічне:

Забудь на мить чорнобилі. Дивись
На вічну цю премудрість світу:
Мурахи лісові, як і колись,
Свою будують піраміду.

Особиста зобов'язаність заставляє поета

Творити, горіти, шукати,
Думками і ділом – уверх!
Хто духом дерзання багатий,
Здолає немало говерл.

Цей рух уверх є характерним для його поезії. І сам він прагне висоти, бо вона – підносить.

Зараз, як сказав якийсь Євген Сверстюк, пішов у вжиток вимір горизонтальний, плаский, який нічого не коштує і нічого не значить. В моду увійшов цинізм. Коли заговориш про честь, мораль, не дай Боже, про патріотизм, – можеш наразитися на зневажливо-зверхній сміх: про що ви, мовляв, і з якої ви епохи?

І стає ніяково, що тебе як людину “опускають нижче плінтуса”, топчуться по дорогому, натомість підносячи до норми, як в соціальному, так

і в мистецькому просторі, фізіологічні перверзії та шизофренічні одкровення. У таких обставинах нелегко бути високим і пильнувати правдиве слово.

Арсеничеві це вдалося.

Щоб нице в людські душі не повзло,
Цьому служить – найвище ремесло, –

таке кредо сповідує він як поет. І хоч як нелегко – дотримується його. Бо що протиставити тупості, брехні, лицемірству? Хіба що слово.

Слово слабше, слово дужче.
Слово нице. І цілюще.
Слово – зрада. Слово – бій.
Слово – зброя в боротьбі.

Тональність цих рядків цілком суголосна з переконаннями поета, його поглядами на світ і літературу.

Рамки вступної статті не дають змоги докладніше зупинитися на аналізі Арсеничевих творів. Однак дозволимо собі ще одне міркування: у строгому сенсі творчість Дмитра Арсенича не можна віднести до модернової. Однак вартісність її від цього аж ніяк не меншає. І якщо читач

проникнеться висловленими в щирому пориві почуттів думками Арсенича – значить він збагатить і свої почуття, додасть силу й власним думкам.

Я, як читач, у цьому переконалася.

Аделя ГРИГОРУК

ОБРАЗКИ

Мрії мого дитинства
Відлетіти у вирій.
Виглядаю, а вони не вертають.
Загубились в дорозі,
Як підстрелені крижні.

Не маю ні дрібочки зла
до стеблини,
пташини,
людини.
Іду цим світом
такий одвертий,
аж свічуся
зсередини.

Метаєш собою, бджілко,
по деревах, по квітах,
пізнаєш гіркоту
солодкого меду.

НЕ З КАРТИНИ

Напинає лук татарин.
Заносить ятаган турчин.
Мечем замахує лях.
Цілить мушкетом москаль.
І всі — у мій народ.

ЧУЮ

Прикладу вухо до землі:
чую стукіт копит,
дзенькіт мечів,
посвисти стріл.
Рідна земля
зітхає минулим.

Вітчизна моя —
кораблик у шторм.
Борється з розбурханим
шалом стихій.
Пливе у мирну гавань,
вірячи в сонячний штиль.

Чи таким поетичним
виглядало б небо,
якби вдень
не котився по нім
блискучий обруч сонця,

а вечером
не розсипались
золотим маком зорі?

Плаче сніг,
тане сніг,
бо весна зазирає
у кожен ярочок.

ПЛАЙ

Цей плай виде мене у гори.
Цей плай веде мене до вівчарів,
до співу колоколець,
до музики флюяри,
у полонинську казку Олеся.

Світанок хлюпнув
багряним фонтаном.
На обрію виросла
півонія сонця.

Через стільки-то років
побачив себе збоку
очима дорослого:
якийсь хлопчик
у травах по шию
ловив метелика.

У зеленому лузі
паслися коні.
Наіржали мені
дюжину поезій.

Стільки поезії
у кожній квітці,
що не вистачить
величенької поеми
розповісти про це.

Хмари на вечірньому небі
завше подібні на якісь
химери, поторочі, потвори
із абсурду фантастики.

Стебло як стебло.
І квітка — нічого.
А подумаєш глибше —
тільки бур'ян.

Перевелись полини.
Перевелись чебреці
з нашої вини.
Обкрадаєм себе вічно.

Безжально.
Глобально.
Катастрофічно.

Якщо не можеш
Оспівати людину,
то де добереш слів
оспівати стебло і комашку,
пісок і камінь?

Ці гори,
як вічна легенда.
Немає печери,
в якій не ночував би
Довбуш.
Немає потоку,
з якого б не пили
опришки.
Ці гори,
як вічна легенда.

А вітри, як п'яні коні,
бігли по роздоллі.
Притомились, вгомонились,
наче хто стриножив коні.

СУМНІВИ

Шумить мені смерека,
що ти якась далека.
Шумить мені ліщина,
що ти чужа дівчина.
Шумить мені трепета,
що хтось між нами третій.

Замкнеть ліс.
Закує зозуля.
Завібрує душа
квітневими елегіями.

Ікони на стіні,
але казати гірко,
але казати треба —
немає Бога у душі.

Піски. Піраміди.
Фараони. Клеопатра.
Спека. Жарінь.
А по шкірі — мороз.

МАЧИНКИ

Крапля роси на сонці —
крапля поезії.

Повінь квіток
хлюпає доброго настрою.

Ліщина то в сережках ряски,
то в коралах горіхів.

Тремтить вітерець
на промені сонця.

Такий розмай
весняних квітів —
може, аби менше
боліла душа?

Травнева ніч
збирає соловейків
на конкурс співу.

Ключик весни
розмикає серця закоханих.

Доба ошуканих надій
схожа на трясовину.

Ворожити на пелюстках –
мучити квітку.

Дивишся уперед.
Сам себе ошукуєш
міражами.
А дійсність
б'є у потилицю.

Ідеш, як у сні,
над безоднею,
і не знаєш,
як закінчиться сон.

За поезією світанку
наступає проза дня.

Захлюпує весна
безліччю квітів,
мільйонами співів,
нездійсненими надіями.

Вигрібаєш
у снігу самоти
одинокі слова,
як білка
горішки зимою.

Заболіле вміститься у слові.
Заболить написане.

І тільки у тіні немає тіні.

Чужий смуток відбився
в сльозинці слова.

Похвалите – не покращаю.
Погудите — не погіршаю.

Не переговориш цей жаль.
Цей щем не перемовчиш.

І чогось самота товчеться тобі
аж під горлом.

Так прудко тікає літо.
Так довго бешкетує зима.

Приходьте до мене,
навіть коли відійду...
Двері залишу відчинені.

Підхоплений хвилями весни,
пливу, натхненний надіями,
у невідомість майбутнього.

Минають квіти і трави.
Відживають дерева і люди.
Зникають міста і держави.
І тільки порох на копитах
Коника-Часу.

І що тій
вічності — мить?

Жодна весна
не виставляє рахунок
за квіти.

Лише поети
вгамовують спрагу словом.

Кожна річ у цій хаті
промовляє, що когось тут нема.

Луна повторень,
але щораз — нова.

На зеленому полі
білі пацьорки лелек.

З високого неба
роздивляються лелеки:
які ми приземлені.

Цвітіння квітки — мить.
Рух зірок — вічність.

Яке все у Творця
незбагненне:
не зупиняється
рух зірок,
космосу простір
не має краю,
час не кінчається.

Танець метеликів
вертає спогад
далекої юності:
"Невже це й справді було?.."

Квітка папороті
цвіте лише
в купальську ніч.
А надалі —
це символ.

Біжу до веселки.
Уже й веселки нема,
а я біжу...

Відпалав вогонь метафор —
залишився слова жар.

Скибки ріллі –
наче рядки поезії.

У дзеркалі плеса
вмилася скалка світу.

Забуду всі поразки –
всі перемоги відсвяткую.

Під подувом вітру
бандурять тополі.

Двоє дерев торкаються гілками,
а між ними — безодня.

Автограф плуга — скиба.
А нива — ціла книжка.

Надриваю голос,
а тебе не докликуюся.

Квіточки-братчики
навіть без запаху любі мені.

На цвинтарі лісу —
одні пні.

У ДЗЕРКАЛІ ХОКУ

Це драма пташки —
співати так натхненно
юрбі глухонімих.

Доброго зичать приятелі.
Лихого бажають вороги.
Третейським суддею фортуна.

Боляче стеблам на косі.
Незатишно деревам на бурі.
Всіляко людям на чужині.

Кучугура попелу
росте і росте,
а Фенікс чомусь не злітає.

Мучу, терзаю себе думками.
Цілий тиждень
у копальні поезії.

Хто такий праведний,
що може дивитися
у вічі сонцеві?

Будяк коле. Джміль жалить.
А сяде джміль на будяк —
і безмір поезії.

Співає горличка
по-горлицьки,
а смутку повен кожен звук.

Коли вмирають воїни й поети,
лишаються мечі й слова.
Хтось новий озброїться ними.

Турецькі галери,
тундри чужинські...
Скрізь мій народ розсипаний.

На безіменних могилах
відновились хрести.
...Повернулись забуті.

Упаду на перину моху,
задивлюся на перини хмар,
забуду багато чого.

Ворон ворону око не виклює.
Гада не вкусить гад.
Каїн Авеля вб'є.

Напилась сонця ягода,
і пахне ароматом
всіх мудростей землі.

Пропонують ідеї — орхідеї.
Нашіптують теми — хризантеми.
Просяться в ямби — троянди.

Не знаю:
квітів більше на землі
чи пісень у мого народу?

Прислухався в далеч:
десь за тишею —
чую рик Ніагари.

Хвилі слів
переходять поступово
у водоспад думок.

Високі вершини,
як східні мудреці:
у білих чалмах.

Обпікаючи душу,
іду пустелею
пекельного відчаю.

Помиляюсь, як кожен.
Спотикаюсь, як кожен.
Терзаюся, як ніхто.

Зачарований світом,
заворожений сонцем,
мушу віддячити добром.

Подзенькують спокусами вороги,
пробують компромісами
надщербити совість.

Розважається сатана:
маскує поганку
під печерицю.

Пропонує подорожник:
— Ставайте ногами босими,
лікуйте ахіллесові п'яти.

Бачимо гінкі стовбури,
розкішну крону,
забуваючи про коріння.

У покручених гілках жарапів,
у колючих китицях глиці
досконалість мистецтва природи.

Волів би, щоб у поезії
пахли троянди,
а не дзвеніли мечі.

Нашестя туману
нагадує чогось
орду татарську.

Дерево задеревіло.
Камінь закам'янів.
Як відреагувати людині?

Ловив дивак жар-птицю,
ані пера не висмикнув,
але долоні все-таки попик.

Як окраєць казки,
горить на воді
вогник латаття.

Наївним дітваком думав,
що латаття росте
на воді без коріння.

Така надворі паморозь.
Така надворі лють.
Та десь квітки квітують теж!

Який упир начаклував,
що один-одніський народ
жахливо роздвоєний?

Батьківщино моя!
Ти невинний колосок.
Але стільки осоту довкола.

Юрби духовних рабів,
вас втомили пошуки
нового Спартака.

Сонце сходить,
і квіти пахнуть
для бідних також

Гронця калини —
найсолодші цукерки
маминого дитинства.

Кола на воді
нагадують луну.
Метафоричний світ навкруг.

Сліпий Гомер...
Глухий Бетховен...
Як мало вас.

Стоїть ромашка на одній нозі,
стоїть лелека на одній нозі.
О скільки оригіналу в копії!

Серпень минає.
Літові боязко.
Амазонкою осінь крадеться.

Снилися айсберги.
Снилися пінгвіни.
Прокинувся від холоду.

Прокидаюсь. Встаю.
Обступають клопоти дня,
як вороги повстанця.

Так далеко — не почую.
Так далеко — не дійду.
Тільки думами відмучусь.

Мислю поезією.
Висловлююсь прозою.
Вічні мінуси втілення.

Сатана перебіситься.
Може, як Юда, повіситься.
Християни надіються...

Зійдуться апостоли докупи,
посідають, погомонять.
Засвітиться світ наш добром.

Фантазіє,
веди мене крізь будні
у далеке свято.

На проталинах снігу
білі підсніжники
сурмлять про весну.

Жебонить потічок між травами,
і квіти (вічні Нарциси!)
задивляються на свою вроду.

Лелеки принесли весну.
Ластівки принесли тепло.
Славить благодать соловейко.

Весна. Барвограї квітів.
Фонтани думок.
...І десь глибоко — прикрість.

Слова-потвори,
і діамантики-слова,
яка вам не однакова ціна!

Не написана пісня...
Не ласкана жінка...
Живу у світі привидів.

Бусол — скіфський птах:
у польоті повторює
напнутий лук зі стрілою.

Сонце заходить червоно:
соромно йому
за людські ганебні вчинки.

Така пахуча папороть!
Коли вона цвіте,
то пахощі помножені встократ.

Океан, лицемірства.
Тонни брехні, —
і все на маленьку людину.

Каже моя мама:
— З красивого блюдця
навіть черепки красиві.

Чи задумувалися ви
над долею мурашки,
яка зламала ніжку?

Кішка чатує на пташку — драма.
Кішка чатує на мишу — проза.
Грається кішка листком — поезія.

Ворожка-ніч
розгубила коштовності —
діаманти світлячків.

Хиткий місток часу
від наївної юності
до обачної зрілості.

Суперечу ніби-то істині:
не причисляю Езопа
до маси рабів.

Хотів продати рукопис —
заголосили вірші:
— Не віддавай діток в ясир.

— Тату, у чому моя вина,
що перебрили давно Стікс,
залишивши дім без опіки?

Мамко мої рідні,
ви несли такий тягар,
що я би під ним розсипався.

Каже моя тіта Марися:
"Я тобі, братаничу,
як друга мама".

Якби ти знала, річко,
яке солоне море,
не бігла б прудко так.

Стільки чужинних орд
надивилась рідна земля,
що аж могилами погорбилась.

Правічні гори і полонини
набачилися стільки
казок і трагедій!

Хоку —
між поезією та афоризмом
"золота серединка".

Нанижую слова...
Чи вийде із тої мозаїки
намисто колібрі?

Діти України!
На всіх материках
діамантами ваші сльози.

Простір. Рух. Час.
Величини Творця —
непідвладні людині.

Хтось поранив лелеку.
Шкутильгає бідний,
отак як наша совість.

Журавлиним ключем
замикає осінь
небо на зиму.

Осінній вітре,
не роздягай берізку —
буде їй соромно до весни.

Коромисельце веселки.
Чорно-білий контраст сороки.
Одні сюрпризи природи!

Горобчик, убитий мною
в дитинстві з рогатки,
докором крильця розкинув.

Хорали джмелів,
і рулади солов'їв —
дифірамби природі.

Від сонячного дощу
розкапалися по галявинах
червоні краплини ягід.

Шаблі з'їла іржа.
Розучилися воювати.
А ворогам не терпиться.

Бідна Земля:
від усіх нас тінь
падає на неї.

Сів метелик на руку.
Звідки знає,
що не вчиню йому лихого?

Хтось пише вірші.
Хтось пише прозу.
Страшно: хтось нічого не читає.

У ромашок
не однаково пелюсток,
щоб ворожили закохані.

Метелику,
цигане мандрівний,
де твоя хата на зиму?

Втікав браконьер із лісу,
ожина спіймала за ноги —
не пускає.

Подаленіла даль.
Повищала вись.
А, може, просто — ми постаріли?

Запитав дитину:
— Чого рослини на одній нозі?
— Бо вони не ходять.

Яка самотність?
Дерева, трави, птахи,
і я повен ілюзій!

Квадрат краси:
вродлива юнка
з квіткою у руці.

У гербарію зіль і трав
три листки конюшини
чимось нагадують хоку.

ПЕЛЮСТКИ ДВОЦВІТУ

автопортрет
(одним мазком)

Звідки вітер і куди не дув —
Я не продавався,
Свого не цурався.
Я завжди собою був.

Мов книжку, сам себе гортаю,
І стільки болю відкриваю
(Як виніс-перебув — не знаю),
Однак живу, чи пак — триваю.

Присіли зорі й космос на плече,
І шепчуть ледве чутно: "Час тече..."

Крізь ніч пахнуть квіти,
Плеск музики зір.
І магія літер
На білий папір.

Від болю писані слова —
То твій доробок і — жнива.

Безмежні Всесвіту простори:
Чумацький Шлях. Чумацький Віз.

І десь далеко поміж зорі
Луна пісень... І скрип коліс...

Безкрая ніч. І самота.
Зійди, Ісусе, із хреста.
Хай вкаже десниця свята,
Де б'є цілющая вода.

Було на серці чисто-чисто,
І світ сприймався урочисто.

Забудь на мить чорнобилі. Дивись
На вічну цю премудрість світу:
Мурахи лісові, як і колись,
Свою будують піраміду.

Пройшла черничка.
Чимсь таким війнуло,
Що сотні дум у мене сколихнуло.

Як побороть смертельну втому
У час гірких розчарувань?
Тримаюся за вічний промінь,
За промінь вір і сподівань.

Ой, як мені пізно-пізно
На свою весільну пісню!

Якби моїм думкам поліття,
Набралося б чимало кіп.
А то нажав у пізніє літо
Один-одніський вутлий сніп.

Шануй себе, наступний вік,
Не плодь дебілів і калік!

О сузір'їв віщий знак,
(Може знати нам не треба?)
Що віщує зодіак,
А чи просто —вирок неба?

Якби поганці всі почули
Як стогоном зітха минуле.

Комусь там рясно родить сад,
Дарує яблука і груші.
В моїм — завчасний листопад
Безплідне гіллячко ворушить.

Хоча тверджу собі, що мушу, —
Прогаяне не надолужу.

Сусід меткий торгує медом.
Не помиливсь товаром — розпродасть.

А ти мізкуй собі, поете,
Чи купить хто, і що за вірші дасть?

Кипить довкруг божемний шарварок,
І скрізь купівля... продаж... торг...
Несу думки свої на ярмарок,
Продам якійсь повії в борг.

Не летів у долі на крилі —
А судилось: босим йти по склі.

Колумби, Магеллани...
Триває вічний пошук.
Лише б не воєн рани,
Не підлість і не ошук.

Хоч не цькуються вчора цьковані,
Та правлять бал перелицьовані.

Для роздумів — не для розваг
Тісню думки у двох рядках.

У Сибір похмурий не поїду,
Ви вже, рідні, вибачте онуку,
Не знайду могилу вашу, діду,
Лиш до скону нестиму розпуку.

Подасть в біді друг руку.
Утроїть ворог — муку.

Якась кошмарна ніч —
Згоріло стільки свіч!
Ані натхнення, ані слів,
Лише лячне виття вовків!

Як вибратися з того кола,
Що наперед готує доля?

Хоку, рубаї, сонети...
Більше знати, дальше бачити...
Щось вигадують поети,
Лиш би дух наш розкріпачити.

Книжки Тарасові і Лесині
Вели мене у Храм Поезії.

Ви "...просто йшли..." в часи сутужні,
Кріпили словом рідний край.
Спасибі, Жінко, Вам за мужність,
І — за "Марусеньку Чурай".

Прийшли домів з чужого лану,
Прийшли крізь віку грім і гук,

Безкомпромісний наш Багрянний,
І непохибний Маланюк!

Від стресів до білих беріз
Втікаю весною у ліс.
Втікаю весною в поля,
Лікуюсь гудінням джмеля.

Нові форми, нові ідеали?
На калині — ті ж таки корали.

Я минуший, як сніг у березні.
Тимчасовий, як цвіт у вересні.

Ось май затопить луки травами,
До зел уллє цілющий сік.
І папороть, як пера павині,
На рани душ — найкращий лік.

Втечу до лісу — відпочину,
Забуду часу колокруть.
Залишу в лісі, мов провину,
Марнот житейських каламуть.

Крізь Лету забуття —
Невпинний плин життя.

Не поруйнуй в собі святого.
Не вдайся грішно до зрадливих втеч.
Не клич спокусу на підмогу —
Лиш совість непідкупну, наче меч.

Любив Вітчизну якнайдужч,
Де він упав — калини кущ.

Як правило: у бестій
Ні совісті, ні честі.

Між ангелами був сатана.
Між апостолами терся Юда.
Мучить думка мене, як вина:
"Чом у кожному гурті є паскуда?"

Заквіли бриндушки,
Заспівали пташки...
Мов напився вина —
Стрепенувся: Весна!
Ще одна... Ще одна...

Прибралася весна святково,
Квітки в намистоньку з росин...
Як брунька, визріває слово
Од дивоглядної краси.

Раптово споєні, мов хмелем,
Ми весен чуємо нестрим.
А березілі квіти стелять
За сто боргів навкучних зим.

Якщо із ворогом не виграв битви,
Якщо не сотворив ніякий витвір,
Не залишив нащадкам добрих справ,
Ти наче щось у цього світу вкрав.

Якби негідники лукаві
В один прекрасний день зреклися скверни,
Заговорив би камінь навіть,
Зросли б на будяках пшеничні зерна.

Отож помало прозріваємо:
Не ті взяли до рук кермо.
Таке страшне безвладдя маємо,
Що знов затягне нас в ярмо.

Страждає навіть ціла нація,
Якщо у неї аберація.

Лиш багато чванства і хвали:
"Наші предки козаки були!"

Але жоден щось не бовкне рот,
На який звелися ми народ.

Чого такий вартує мир,
Коли народ іде в ясир?

Раби, кріпосники, плебеї.
Кретини, виродки, пігмеї.
Злам душ, занепад цілих націй,
Такі шляхи цивілізацій.

Лиш ситість туш —
І рабство душ!

Лиш пияки і наркомани.
Ведуть убивці чорну гру.
Одні лиш збочення і рани,
На суп'ять мудрості й добру.

Відкриваймо лячно двері —
Стука вік нової ери!

Без зайвих визначим дискусій —
На одну правду сім ілюзій...

Поезія — уява:
Русалка, мавка, з'ява...

**БОРЦЕВІ, МЕСНИКУ, ПОВСТАНСЬКОМУ
ПОЕТОВІ МАРКУ БОЄСЛАВУ —
МИХАЙЛОВІ ДЯЧЕНКУ.**

Крізь червоний крякіт круків,
Крізь брехню чужу, залізну,
Ви повіли нашу муку,
Ви пускали вільну пісню.

ПОЕТОВІ ВОЛОДИМИРУ ЛУЧУКУ.
Не стрінемось ніколи в Львові,
Не загостиш у мій Березів.
Та чую голос Твій у слові,
У музиці лункій поезій.

**ДОКТОРУ МЕДИЦИНИ
СТЕПАНОВІ ГЕНИКУ.**
Мав батько золоті ковальські руки —
Як гарно бігли коники підковані!
А син, як мовлять в нас, "відбув науки",
І тисячі людей ним урятовані.

**КОМПОЗИТОРУ І КРАЄЗНАВЦЕВІ
ЛУК'ЯНОВІ ВАРДЗАРУКУ.**
Приїду несподівано в Космач,
На Петра, чи на спасівський калач.
Пройдемося, Лук'яне, горами,
Про спільну пісню поговоримо.

**КРАЯНИНУ ВАСИЛЕВІ СИМЧИЧУ
М. МОНТРЕАЛЬ (КАНАДА).**

По капельці роси на віях
Блиститиме при стрічі неспроста:
Причина Вашій — ностальгія.
Моїй причина — Ваша доброта.

**САМОБУТНІЙ ХУДОЖНИЦІ І ПОЕТЕСІ
ПАРАСЦІ ПЛИТЦІ-ГОРИЦВІТ.**

Які Ви чари знаєте,
Що барвами співаєте?
Лиш спалахне — дивує світ
Гуцульська квітка — Горицвіт!

**НАРОДНОМУ АРТИСТОВІ
СТЕПАНОВІ ФІЦИЧУ.**

Ідеш по світу з піснею, краяне,
В тій пісні поруч нове і старе.
Співай, хай наша пісня не зів'яне,
Хай рідна пісня крила не зітре.

**ПИСЬМЕННИКУ І ПЕРЕКЛАДАЧЕВІ
МИХАЙЛОВІ АНДРУСЯКУ.**

Концтаборів жахливі пащі
Ковтнули юність батька й матері.
Приятелю, в часи пропащі
Ми гібили, як риба в ятері.

СУСІДІ, ЛЮДИНІ ЩЕДРОЇ ДУШІ ГАФІЇ ТОМИЧ.

Травичка довкіл зеленіє,
І шпак на черешеньку сів...
Гафіє, цей ліс заніміє
Без Ваших овечок і псів!

А.К.

Ох, які холодні зими вили,
Півпланети гнобили леди!
Але все ж тепла мені вділили
Вічне Сонце і невічна Ти.

МАМІ АННІ.

Вам завжди велося, мамо, важче,
Усміхались, хоч були сумні.
Ви казали: "Буде колись краще..."
Берегли надію день при дні.
Світить ваша віра — і мені.

ТІТІ МАРИСИ.

Не щастило у житті ні трішки,
Всипалося прикростей надміру.
Пів-Землі відміряли ви пішки,
Втікши із далекого Сибіру.

1994р.

Прокручую життя відеотеку:
Перед очима той тюремний світ,
Де, боячись підозри й небезпеки,
Із хати випроваджує сусід.

Хто нас лихих у тому світі
До правди сущої наверне,
Коли другим лаштуєм сіті,
І сіємо під ноги терни?

Хоч підсипають золота і срібла,
Дорога зради і хитка, і підла.

Хоч ти, однак, не яничар,
Хоч я, однак, не потурнак,
Хоч не було ніколи чвар,
Між нами зріс якийсь будяк.

А чи правдиво вкажуть терези
Вагу не лицемірної сльози?

Снилися кайдани й ланцюги...
...Може в них потраплять вороги...

Звільняти душу від облуд,
Не те, що відмивати бруд.

Вчинивши чесний самосуд,
Відбудь принаймні сто покут.

Пливе Земля прудким корабликом,
Долає безміру широти.
Чи мовити б: звисає яблуком
На вічнім галактичнім зводі.

Щаслива кожна мить,
Коли тобі щастить.

Цей верх, цей жараповий Грунь —
Гора далекого дитинства.
Помножена луна відлунь,
І згадка світла, промениста.

Дивлюся квіткам у вічі —
Тужать: не цвісти нам двічі.

Коли увійде нарешті в моду —
Служити рідному народу?

Плакав лісок, голосив —
Зайчика постріл скопив.
Голосила діброва —
Ліс стинали на дрова.

Місяць липень.
Бджоли. Джемелі.
Пахнуть липи.
Мед на столі.

Підкрадається помало ніч –
Висилає тіні зусібіч.

Рідне слово, будь цілителем,
Будь радником і звабою.
Месником і визволителем,
Недругам лихим — розплатою.

Хто ворогу дари підносить...
Тут нічого додати. Досить.

Злодії думають про здобич.
Правителі — про вічний трон.
Лиш те, що для народу зробиш,
Стократ повернеться добром.

Літо. Червоні черешні і мак.
Червоні яблука — осені знак.

Загорівся звід небесний,
Як жар-птахове перо,

Піднімайтесь, люди чесні,
День новий вам на добро!

Поміж долю, поміж горе,
Колисали мене гори.
Ще й співали колискову,
Щоб любив я рідну мову.

Слово слабше, слово дужче.
Слово нице. І цілюще.
Слово — зрада. Слово — бій.
Слово — зброя в боротьбі.

Може дивишся, поете, вузько,
Схильний більш до старобутнього,
Та люблю не літаки — а бузьків.
Зорі — більше за супутники.

Знайшла чужинця дівонька,
В Московію подалася.
І гомонять сусідоньки:
— Бігме, не зле віддалася.

Пішов той потяг. Корабель відплив.
Давним-давно колись... тебе любив.

Хто відповідь знайде правдиву,
У чому більш облудний крок:
Кохати дівчину зрадливу,
Чи якусь віддану з жінок?

Тебе кохав... Було чи снилося?
До горла щемом підкотилося.

Звабне літо, трав пахкий розмай...
Щоб доповнити природи свято,
Попрошу у тебе небагато:
Обдури — закохану зіграй!

Циганські очі, зрадливі губи,
В них спалах знади і пристрасть згуби.

Небо ночі сварилося громами —
Блискавки розчахало над нами.
Ти і я... Та чужий оборіг
Від дощу нам притулок беріг.

Так прагну твоєї любові,
Забудьмо умовності, жінко!
Спливе, мов полова, обмова,
Залишаться Довбуш і Дзвінка.

Мовчиться солодко – мовчим.
У ступі воду не товчим.

Цей май, пропахлий безом,
Приніс кохання безум.
Якби-то любя-мила
Навзаєм так любила!

Я справді тобі щиро вірив
(Не нарікну на сліпоту),
Хоч ти собі з моєї віри
Хвалебно вишила фату.

Сповідаймося ласкою слова,
Хай доброта не цурається нас.
Причащаймося з чаші любові,
Поки триває наш зоряний час.

Розбитий глек?.. То склеймо глек!
Довкіл тринадцять небезпек!

Ледь помітний нічки довід —
Сонце капнуло за овид.

Не варто з вами учорашніми
Брататись чесним заодно.

Не личить з юдами продажними
З одної чаші пить вино.

Відступники то каються,
То знову відрікаються.

І поговорами і плітками
Задаром був обмовлений не раз.
Мов друзі, терлися негідники,
Будь прокляті вони в непевний час.

Девіз, мов клятву, не порушу.
Дивися, совісте, у душу.

Коли брат брату мстить,
Нехай усім болить.

Розпродую думки,
По два, по три рядки.
Не тратьте зайво часу,
Купуйте оптом зразу.

Про автора найкраще розповідь
Окремо форма, а окремо зміст.

Стільки сонця! Стільки тіней!
Літо. Річка. Дітвора.

Мерехтіння. Хлюпотіння.
Кольорів і звуків гра!

На мить зиркнуло щастя в очі,
Боюсь — коли б хто не наврочив.

Віє біла віхола,
Аж гуде під стріхами.
Що удвох намріяли
Геть сніги завіяли.

Сумний зими пейзаж —
Із білого колаж.

Ой, ти, зимонько-зимо,
Що ж ти заподіяла?
Нащо, білая кумо,
Білим світ засіяла?

Точиться невпинна боротьба,
Щоб людина виросла з раба.

Свої думки вітрами перевію,
Свої думки на ситі пересію.
Усяка зайвина й полова,
Як ви псуєте влучність слова!

Якого чаклуна обрати,
Який спожити трунок,
Що здатні вдруге повертати,
Як мить, прожиту юність?

Прийшла біда у хату,
Аж серце крається:
Дочка чужинським матом
Із батьком лається.

Сичить розлючено змія,
Звивається, мотузиться.
А вдача зрадлида твоя
Подібно теж вовтузиться.

Як мало вам, користолюбів,
Їства, речей шикарних і одеж.
На вигоді проїли зуби,
Але зажерливість немає меж.

Оці ліси, потоки, звори —
Скарби найбільші Чорногори —
Без жодних там формальностей і віз
Краянин мій на чужину повіз.

Казав земляк з Канади: — Правда,
Багатші ми, але з другого боку,

Ми віддали б і шмотки, й авта
За милий шум карпатського потоку.

Ластівки літають колами,
Ген нивки побігли долами.
Ходять вівці полонинами,
Пахнуть сіном і малинами.

Сідає бджілка на квітки,
Рахує пелюстки.

Купались німфи чи русалки,
Чи просто юнки молоді
(Налиті перса, соски золоті).
І місяця блискучі скалки
Грайливо бігли по воді.

Відкладу ще... Не пора
До Харона-човняра.

Світла днина, мов перлина.
Чисте небо. Голубінь.
На луки ледь зримо лине
Від летючих бузків тінь.

Серед зіль в поетичнім гаю,
Чи розгледить хто квітку мою?

Шевченко... Стус... Вони замучені.
А над тобою сяє небозвід.
То ж будь таки хоч добрим учнем ти,
Коли не здатний в їхній стати слід.

Все менше днів моїх попереду,
Розтринькалося більше днів.
Уже не вернешся у середу —
Суботній ранок перестрів.

Можеш решту днів пронімувати,
Хто тобі посміє докорить?
Тільки злочин — час промарнувати,
Як зоря не згасла — а горить!

І що я пишу, і чим я дишу —
Цікавились колись.
Був хижий час, як рись.

І ти не знаєш, як поступить доля:
Підірвешся пізніше, чи тепер?
Бо час непевний, наче мінне поле,
І ти в нім ризикуєш сапер.

Мовчки-німо затужити...
Як це літо диха чебрецем...

Ні дитини, ні дружини,
Тільки кішка ластиться в лице...

Сьогодні мені легше дишеться,
Але не легше, друзі, пишеться.
О скільки прикрощів насіло!
Болить на серці — як боліло.

Хоч питає хтось формально:
— Як живеш? Кажу, що все гаразд.
Що живу, мовляв, нормально.
Адже дишу, адже топчу ряс.

Десь глибоко,
Що й не вгледить око,
Десь на споді-дні,
Защеміли, щось переповіли
Пережиті дні.

Позаду дитинство,
Легке, мов пір'їна.
Попереду старість,
Руйнівна, як динаміт.

Спека літа — Індонезія,
З ароматом запашним.

Світ увесь — немов поезія,
Світ увесь — немов із рим!

Ледом обвосковані цямрини,
З димарів повзуть вужі димів...
Білий фон і кетяги калини,
Хто це в герб зими доречно вплив?

Відмолотився дуже гучно час,
Відвіявся, просіявся,
І колоском проріс
На полі вічності.

Стрічі випадкові
Часто є прекрасними.
Найщиріше слово —
Що від серця сказане.

Прорізається фіалка
Зеленою сережкою,
Травинкою непомітною,
Щоб стати у вирості
Квіткою голубою.
...Все прагне бути самим собою.

Десть гук громів озвався впору,
Надходить дощ рясний, недрібен,

І колоски співають хором,
Що буде серпень наш із хлібом.

На шибках мороз малює айстри,
У зими-білявки сто прикрас,
У зими весело-врочний настрій,
Як була лише в людей не раз.

Прилетіли дикі гуси в березні,
А ріка у кризі, сніг на березі.
Чи весна в дорозі заблудилася,
Чи зарано гуси спохопилися?

Зажурився квітень,
Тай заплакав снігом.
Задубіли квіти
Під холодним ігом.

Ой очі чорненькі —
(На світі одні),
Світила маленькі,
Ви серце раптово
Ранили мені!

Торкнувся жовтень пензликом листків,
Злегка торкнулась осінь почуттів.

Творити, горіти, шукати,
Думками і ділом — уверх!
Хто духом дерзання багатий
Здолає немало говерл!

Спитали: "Сивина болить?"
Ну, що на те кому сказати?..
Лиш сиві знають як болить –
Не те, що можна закричати,
А хочеш з болю – голосить.

Закралася до жінки старість,
Украла в жінки козир-чари.
Тут не допоможуть крем і пудра...
Та кажуть: "Старість мудра".

Щоб нице в людські душі не повзло —
Цьому служить — найвище ремесло.

АРСЕНИЧ Дмитро Миколайович

РОЗСИПАНИЙ МАК

“Писаний Камінь”

Косів

2012

Художнє оформлення

Антон Григорука

Комп'ютерний дизайн

Віталія Стефурака

Видрукувано в МП “Евріка”

Свідоцтво Держ. реєстру: серія ІФ, № 10

Івано-Франківська обл., м. Косів

вул. Незалежності, 28

тел-факс: 2-24-91

E-mail: Evrika-pk@ukr.net

Підписано до друку 10.08.12. Формат 60x84\32.

Папір офсетний. Друк офсетний. Умов. друк. арк. 2,09.

Обл.-вид. арк. 0,80. Тираж 500 прим. Замовне 350.